

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nerăscolite nu s'au
primite. — Manuscrisurile se
returnează.

INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de cenzură:
în Viena: M. Daus, Hermann
Schickel, Rudolf Mayer, A. Oppel;
Nachfolger; Anton Oppel; J.
Dumeder, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Reklam Bureau; în
București: Agenția Novas, Buc-
ureștile de România; în Ham-
burg: Karoitz & Liebmann.

Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 8 or. și
80 or. timbru pentru o publi-
care. Publicații mai dese după
tarifă și învoiabil.

Reclama pe pagina a 3-a o
serie 10 or. s'au 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 27)

„Gazeta” iese în săptămânii di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.

Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
târgul Inului Nr. 30 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 60 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
s'au 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 148.—Anul LX.

Brașov, Duminică 6 (18) Iulie

1897.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei Cu 1 Iulie 1897 st. v.

s'a deschis nou abonament la care
invităm pe toți amicii și sprijini-
torii fôlei noastre.

Prețul abonamentului

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an 12 fl.
pe șase luni 6 fl.
pe trei luni 3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an 40 franci
pe șase luni 20 „
pe trei luni 10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an 2 fl.
pe șase luni 1 fl.

Pentru România:

pe un an 8 franci
pe șase luni 4 „

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei“.

Revistă politică.

În Austria domnesce, ca nici-
odată în toiu l verii, o mare agitați-
a spiritelor din cauza mișcării în si-
nul Nemților și a Cehilor Boemiei. Mai
ales Nemții sunt foarte iritați și mâh-
niți pe guvern și pe Cehii, din cauza
cunoscutelor ordinațiuni, prin care
ministerul Badeni a declarat egala
îndreptățire a limbei cehice cu cea
germană în toate oficiile din Boemia
și Moravia. Din cauza acesta Nemții
au făcut obstrucțiune în camera din
Viena, împedcând lucrările acesteia
și silind guvernul să închidă camera
și să amâne desbaterile până la

tômnă. Acum Nemții continuă opo-
siția lor în țără, ținând adunări și
protestând pretutinden în contra or-
dinațiunilor pentru limbă și contra
guvernului. Duminica trecută au fost
chiamat ei o mare adunare în ora-
șul Eger din Boemia, care e situat
într'un ținut, unde locuiesc Germanii
în masse compacte. Administrați-
a pe motivul, că Nemții vor să facă
demonstrațiă a oprit adunarea din
Eger. Cu totă oprirea însă, Nemții
au alergat din toate părțile la Eger
și Duminică s'au adunat acolo peste
10,000 de Nemți, în frunte cu vre-o
50 de deputați de ai lor. Aici s'au
incercat să țină adunarea, dăr auto-
ritățile politice le-au declarat, că
nici-decum nu le pot da voie să se
sfătuescă. Atunci ei au protestat, și
deputații lor au adresat un mani-
fest alegătorilor, în care dăc, că nu
se vor odihni, până ce guvernul nu-și
va retrage ordonanțele sale. Poporul
adunat a făcut însă demonstrațiă.
Orașul a arborat stindarde tricolore
germane și s'au făcut demonstra-
ții pan-germaniste, cântându-se „Die
Wacht am Rhein“, imnul național
al Nemților din împărăția germană.
Gendarmii, poliștii și mai în urmă
miliția a căutat să împrăstie mulți-
mea și cu acest prilegiu s'au ivit
conflicte serioase fiind mulți greu vul-
nerați cu sabia și cu baioneta.

Mare bucuriă în tabăra Nemți-
lor, că li-a reușit demonstrațiă în
Eger și că prin asta s'a deșteptat
din amorțelă sentimentul național
al tuturor Germanilor din Austria și
că în viitor aceștia vor forma o fa-
langă strinsă în apărarea germanis-
mului contra slavismului și a guver-
nului Badeni, care vré să mâne apa
pe mōra Cehilor etc.

Și diarele independente din Ger-
mania sprijinesc mișcarea Germani-
lor austriaci și condamnă guvernul
din Viena, pentru că a lăsat să ajungă

lucrurile acolo, ca numai cu forța,
cu baioneta și cu gendarmii să se
pōtă susținé. N'au putut cu tōte
acestea amintitele foi din Germania
să aprōbē pe față cântarea imnului
„Wacht am Rhein“. N'a fost bine,
dăc unele foi, că Nemții Boemiei
au dat prin asta ocaziune Slavilor
s'î acuse, că sunt necredincioși Aus-
triei, ba sunt dușmanii ei, căci co-
chetéză cu Germanii din marele im-
periu; ba au desaprobat și aceea,
că mai mulți Germani din imperiu
au luat parte la demonstrațiă din
Eger.

Foile maghiare vin în ajutor
Nemților din Austria și critică ca-
binetul Badeni. Ungurii sunt mult
îngrijați de sōrtea dualismului, căci ei
vêd în pornirile cabinetului Badeni,
care favoriséză nisunțele federaliste
ale Slavilor, o directă amenițare a
dualismului. „Pentru Austria și dua-
lism au să vindă dăle critice“, esclamă
„Pesti Naplo“ ér „Magyar Hirnap“
dăce: „Scăpirea baionetelor austriace
în Eger a privit pe Germani, dăr
armele au rănit dualismul, și dăc este
așa, atunci baionetele din Eger ne pri-
vesc și pe noi (Maghiarii), scăpărea lor
în luciul sōrelui este un fulger pe ori-
sontul nostru politic“.

Foile cehice acusă pe Nemții
boemi, că nu sunt leali și credin-
cioși Austriei. „Narodni Listy“ dăce:
„De ađi încolo Austria scie, cari
sunt amicii și cari sunt inimiții ei
în rădăcinați“.

Unde vor mai ajunge lucrurile,
dăc iritațiunea va cresce tot așa,
nu se pōte sci. Ca să se vadă gra-
dul de iritațiune n'avem decât să
spunem, că în orașul Eger funcțio-
narii politiei și Cehii, cari trăiesc
acolo, sunt ađi foarte urgisiți de po-
porațiunea germană. Li-s'au abđis
cuartirele de cătră proprietarii de
case nemți și toți să feresc de-a în-
tra în atingere cu ei.

Demonstrațiile și inimicițiile
acestea ale Nemților au prins cea
mai mare amărăciune în sinul Slavilor
în totă Austria. Cehii se pregătesc
la o contra-mișcare și protestare. Con-
gresul cehic, conchiemat la Praga
pe dăua de mâne, a fost amănat
deocamdată, dăr el se va întruni de
sigur curând, ca să ia pozițiă față
de agitațiă Nemților. De altă parte
Slovenii vrând să dea un răspuns la
demonstrațiă Nemților întruniți la
Klagenfurt au hotărît să țină un
congres al tuturor Slovenilor în Cilli
său Klagenfurt. La acest congres
vor participa și deputații croați din
litoral.

Incheiăm acesta revistă asupra
evenimentelor din Austria înregist-
trând scirea, că primarul din Eger
primesce dela Germanii din tōte păr-
țile adrese, prin cari ei îi declară
simpatia pentru lupta ce au întrepri-
ns'o Nemții Boemiei. A primit
adrese și dela reuniuni politice din
Germania.

Intr'o astfel de adresă din Boe-
mia, se dăce între altele:

„Vă felicităm și felicităm pe toți Ger-
manii din Austria, cari apără cu atăta în-
grijire și atăta eroic germanismul lor greu
atacat. Și după ce s'a rupt politicesce Aus-
tria de imperiul german a rămas un sanc-
tuar comun al Germanilor de dincoace și
de dincolo, limba maternă germană, cultura
germană, sciința germană și arta germană.
Dăc veți continua a apăra tōte aceste
scumpe buuri în contra îngâmării slave,
inima fiă-cărui German bun va bate pen-
tru voi“.

Slavii și în deosebă Cehii susțin
în fața acușățiunilor germane de fe-
liul acesta, că ei nu pretind decât
numai deplina egală îndreptățire a
limbei lor cu cea germană și că prin
urmare nu pōte fi vorba de-o încăl-
care a dreptului Germanilor în urma
„îngâmării“ Slavilor.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

CUSCRELE.

Așa! A slujit pe unul și pe al-
tul până a crescut mare, apoi a
slujit pe împăratul, a fost prin bătaii,
și a scăpat acasă sănătos; apoi s'a
dus în Țără, a muncit verde, de și-a
făcut vre-o doi bănișori și și-a cum-
părat un petec de grădină, apoi érá
a mers în Țără de și-a făcut bani
să-și clădescă casa, în urmă —
după ce fii și casa gata — muri,
dăr muri din chiar senin. L'a durut
capul câte-va dăle și într'o bună di-
minetă numai ađim clopotele bise-
ricii sunând în doră de dă: tinghi-
linghi-linghi! tinghi, linghi, linghi!
Ore cine a murit? — El, Florea
Oanii Marcului! Săracul fecior, ce
i-a fost împărțită! Să mōră june,
după ce scăpase de-asupra necasului,
acum, când avea căsuța lui, când
numai cu muiere îi mai era dator
Dumneđeu!

Așa a fost să se întēple! El
s'a odihni, săracul, că tot c'o mōr-

te-i dator omul, dăr biata mōmă-sa,
ce amarul ei s'a sci face, acum la
bētrânețe, fără sprijin, fără ajutor,
fără nimic în lume? Cine să-i care
ei lemne și apă, cine să-i insemne
bucate, cine să aibă grijă de ea în
slăbia și neputința ei, că Florea era
pentru ea și mare și mic, Florea-i
era și fată și fecior, Florea-i era
tōtă nădejdea, dăr Florea e acum
colo sub gliă, nu-i aude vaietele, nu-i
vede necasurile, nu-i pōte ajuta cu
nimic!

Și plânge lelea Oana, prescură-
reșă satului, plânge nemângăiată dă
și nopte, afară și-n casă și în tōtă
dăua sue dealul până-n cimiter, pe
vreme bună ori pe vreme rea, și se
culcă, pe mormēntul odoruli ei și
plânge și se dăolesce și numai pe
nserate merge acasă. Plângēnd se
culcă plângēnd se scolă, cu lacrimi
iși spală fața; nu bea, nu mănăncă;
spun vecinii, că nici fum n'au vēdut
eșind dela casa ei, de când i-a mu-
rit feciorul.

„Nu cred să merg în loc bun
nici în ceea lume“, dăce biata lelea
Oană fără nădejde, „nu pot merge

în loc bun, că prea om supērat și
supēr pe Dumneđeu sfântul cu vae-
tele mele, dăr ce să fac? Nu pot să
nu plâng, nu pot se nu mă dăolesc,
că numai un copil mi-a dat Dumne-
đeu, în care aveam tōtă nădejdea,
mi-a arătat că-i om de omeniă, mi-a
arătat că-i copil de trebă, dăr nu-
mai mi-l'a arătat, cum areți la prunci
ceva, și apoi mi-l'a luat. Atunci mai
bine nu mi-l'ar fi dat, ori de mi-l'a
dat și a avut de gând să mi-l iee,
să-l fi făcut rău, să nu-mi pară rău
după el; dăr a fost bun, bun ca
pânea cea bună, bun ca vremea cea
bună, de care nu te mai satură; da,
a fost, dăr acum nu mai este....“

Oana Marcului rămase de soțul
ei, de Marcu, cu un copil ca de un
an, cu numele Florea. Atăta era
tōtă averea, ce-i rămase după bār-
bat; nici tu casă, nici moșiă, nici
vite, nici nimic, dăr chiar nimic nu-i
rămase după el. Că Marcu, fiă ertat,
om de omeniă a fost, om harnic a
fost, dăr sărac încă a fost, sărac li-
pit pământului. Dela părinți nu moș-

tenise nimic, cu Oana nu căpētase
nimic, că fetele cu dēstre se mărită
și ele după feciori cu dēstre. Așa
se legase Marcu cu Oana de lume,
amēndoi săraci, amēndoi dela slugit
și-și luară dela un creștin o cămă-
ruță, în care trăiră săraci, dăr fe-
riciți doi ani de dăle. Amēndoi lu-
crau pe la cei bogați tōtă dăua, ér
séra trăgeau ca două paseri la cui-
cul lor, pentru care făceau stă-
pânului casei 8 dăle de sapă și 4 de
secere.

Dăr după doi ani de dăle, Marcu
căđu în apărindere de plumăni și muri.
De-atunci lelea Oana nu mai avu
nici o bucuriă afară de micul Flo-
rea, care, veđi bine, nu avea de
unde cunōscē pe tată-so, că acela
murise când el era numai de un an.
În cămăruța aceea a trăit cu copi-
lașul până se făcū mărișor de putea
purta băticiuța și a griji nisce viței,
ori miei, atunci îl băgă slugă și din
minuta aceea-i era de ajutor.

Din minuta aceea nu numai că
nu trebuia să se îngrijescă de sus-
ținerea lui, dăr avea și ajutor dela
el, că era băiat aședat și cruțator;

Numai de curând o foie germană din Frankfurt a vorbit de încheierea unui *tractat între România și Turcia*. Dicea această foie, că România s'ar fi îndatorit în tratat să dea Sultanului ajutor militar la cas, când Bulgaria ar avea planuri de război, iar României în schimb i-ar fi conces Turcia nesce avantaje, care vor fi cunoscute mai târziu. În legătură cu acest pretins tratat s'a disc, că stă și decorarea ambasadorului român din Constantinopol Djuvara, cu marele cordon al ordului „Osmanie“, din partea Sultanului. „Kölnische Ztg.“ primesce acum din cerurile diplomatice turcesci asigurarea, că fama despre încheierea unui tratat româno-turcesc, n'are nici un temei.

Faimetele neliniștitoare, ce s'au răspândit în timpul din urmă despre *purtarea Bulgarilor față cu România*, care purtare în adevăr în ce privește unele diare bulgare, n'a fost nici decum pretinșă, căci aceste diare începuseră a agita în contra României și a reclama Dobrogea pentru Bulgaria — au amuțit decând s'a vestit, că *prințul Bulgariei, Ferdinand va vizita pe regele Carol la Sinaia*. Prințul bulgar va sosi în Sinaia, însoțit de ministrul-președinte Dr. Stoilow și de ministrul de război bulgar în 23 Iulie v. (4 August n.) În România i-se pregătesc o primire din cele mai frumoase și amicabile.

După ce va pleca prințul Bulgariei din Sinaia, regele Carol și regina Elisabeta a României, vor călători erăși în străinătate pe timp de șese săptămâni.

Dragostea lui „Magyar Állam“.

Foia bisericească din Blășiu, „Unirea“, numește „dragoste sâlbatică“ făcărta simpatia, cu care diarul catolic unguresc „Magyar Állam“ îmbrățișează cauza bisericii române unite și a arhierilor ei.

„Magyar Állam“ cu un ton fariseic dice, că „autonomia catolică nu vré să ia drepturile autonome ale Românilor uniți, ba vré chiar să le dea și drepturi, de cari până acuma încă n'au avut“.

Dér nu-i destul cu atâta. „Magyar Állam“ mai este, cum dice „Unirea“, și perfid, căci étă ce dice: „E turbure poziția de drept public maghiar și prin urmare și cea de drept bisericesc a Metropoliei înființate pe timpul absolutismului“. (În telegem aici Metropolia română unită de Alba-Iulia).

Foia din Blășiu arată cu dovedii

istorice, că numai turbure nu este poziția de drept public a acestei Metropolie; arată, că independența ei a fost recunoscută de Papa, de monarhul nostru și de dieta ungerescă, dér „Magyar Állam“ nu vré să scie de toate acestea.

După acestea „Unirea“ continuă astfel:

Dér ce se supără foc domni dela „Magyar Állam“ numai pe noi? De ce nu se descarcă și asupra catolicilor latini din Ardeal, cari încă nu au făcut nici o dispozițiune, ca să alégă deputați la congresul autonom regnicolar, și numai în 10 August se vor sfătui, oă ore se între în autonomia catolică generală, ori ba? De ce nu se descarcă acești domni și asupra acelor cetățeni din Ungaria propriu dișă, cari aparțin metropoliei din Zagrab și cari asemenea nu vor participa la congresul din cestiune?

Răspunsul la această întrebare îl aflăm în dragostea aceea sâlbatică, cu care „Magyar Állam“ ne asigură, oă ne va strînge încât să nu putem scăpa, va să dișă până ne va strivi. Fiă însă siguri domni acești, oă noi nu vom fi nici așa de proști, nici așa de lași, cât să ne lăsăm să ne omóre cu dragostea lor nebună. Înzadar ne amenință dênșii, oă „autonomia bisericii catolice din Ungaria va fi o instituție de drept public, de sub care nici un singur catolic nu se pote subtrage“; oăci la înființarea autonomiei nu va fi hotărîtor numai dorul domnilor dela „Magyar Állam“, ci și voința altor factori mai puternici decât sovinișmul maghiar, ér mai puternic decât tótă lumea este adevărul, oă în cestiuni religioase sila, fiă chiar sancționată prin legi, nu are nici o putere.

Înzadar ne amenință, că clerul nostru nu va căpăta congrua, căci noi scim, oă de doué vécuri, afară de ceea ce ne-a dat grația regescă în contra voinței lor, ei nu au făcut nimica pentru noi, ba ni-ar fi luat și aceea ce avem, decă ar fi atârnat numai dela ei. Cum vom puté noi spera, că ne vor da în cadrul autonomiei lor aceea, ce nu ni-au dat de atâta timp și au fost sollicitați de factorii competenți să ne dea după dreptate? Ore nu sciu dênșii, oă statul catolic transilvan îndată după înființarea sa a subtras ajutórele, ce le căpătau Vicarii noștri foranei din fondul religionar transilvan numit și lusitan, la care și noi greco-catolicii am avut drept pe baza actelor emanate dela regii apostolici? Cum vom puté deci spera, că autonomiștii lor, între care vor intra și ómenii de firea lui Polonyi și Szemecz, vor fi mai buni, decât frații lor din Transilvania? Com vom puté aștepta, ca ei să fie mai buni în autonomie, decât au fost fără autonomie, când nici dotațiunea clerului lor nu au ameliorat'o, numai oă să nu fie siliți a ne da și nouș ceva?

Înzadar ne amenință, că școlile și bisericele noastre vor ajunge la discrețiunea guvernului, decă nu vom intra în autonomia lor. Dér ore nu voi ați pus bisericele și școlile vóstre la discrețiunea guvernului, numai oă să le puteți nimici pe ale noastre? Nu ați votat și voi articolul de lege XXX din 1883 despre școlile medii, prin care „ereticiilor“ li-ați asigurat drepturi autonome asupra acestor școli, ér gimnaziile și școlile reale susținute din fondul catolic a-l studiilor, le-ați dat sub dispozițiunea guvernului, ér oele susținute de diocese și de ordurile religioase catolice li-ați pus nu numai sub inspecțiunea, ci și sub conducerea unui guvern fără de confesiune, și acesta numai pentru ca să-i asigurați influință hotărîtoare și asupra gimnaziilor românesce? Nu ați votat și voi articolul de lege XXVI din 1893, prin care ați pus în mâna guvernului puterea de a cassa școlile confesionale și de a dispune în privința denumirii și disciplinării învățătorilor populari? Ce alt motiv ați putut avé făcând aceasta, decă nu aola ca ministrul să potă sugruma școlile românesce?... Ați stat alături cu soviniștii și cu „ereticii“ numai oă să ne puteți reglementa pe noi! Ore nu voi prin ținuta vóstra șovăitoare, prin lipsa de energie și unitate ați lăsat să vină peste bisericele creștine desastrul cel mare, cauzat prin legile politico-bisericesce, pentru ca astfel să se potă întări idea de stat, deși toamai prin aceasta ați slăbit'o?

După ast-fel de fapte sună prost de tot în gura vóstră imputarea, ce o faceți episcopilor români, că ei „au voit să fiă mai vértos Români, decât Români“. Voi n'ați fost de loc Români, ci numai esloviv Unguri, și firea acesta nu o veți desbrăca nici după ce veți fi obținut autonomia, oăci *năravul din fire nu are lecuire*.

Un mare pericol.

Ca un fulger, ce străbate deodată întunerecul nopții și face pe călătorul nebănuitor să vadă deodată gróznica prăpastie, lângă care se află: așa trebuie că va impresiona pe mulți corespondența de mai jos, ce ne vine dela un brav Român, cu iubire și cu durere pentru sórtea neamului său.

Pentru noi, cari ținem pază la postul nostru, nu este nou ceea ce ni-se spune în această corespondență. Ne dóre însă amar, că ea ne vestesc o stare de înrêutățire, nu de îmbunătățire.

Când, în 29 Iunie trecut, conferența română din Clușiu și-a ridicat vocea ei în fața marelui pericol, de care, pe lângă independența bi-

sericeii române unite, este amenințat ađi și caracterul național al ei prin uneltirile, ce tind la contopirea acelei biserici cu biserica romano-catolică, — atunci oă de sigur a avut în vedere și tristele stări de lucruri din Bihor și Sătmar, ce le semnaléză corespondența de mai jos.

Cu tóte acestea, mai sunt încă póte și de aceea, cari mai speréză, că se va afla un mijloc, care să împace capra cu varza. Pe aceștia îi conjurăm, să cetescă cu tótă atențiunea rëndurile de mai jos și, decă nu le-ar crede, să mérégă să se convingă înșiși despre starea lucrurilor și apoi să vină și, decă au consciință de Român verde să ne spună, că pentru blidul de linte al cătorva veniturii din fondurile catolice se pot ore pune în risic interesele de viață ale bisericii române unite, care este și trebuie să rămână biserică națională românescă?

Cu mare măhnire ne spune corespondentul, că la mulți preoți și învățători din Bihor și Sătmar a aflat foi unguresce politice, scolare și literare, a aflat pe „Magyar Állam“, care a scris și acum de curând în spirit atât de dușmănos asupra nișuințelor de egală îndreptățire bisericescă ale Românilor, dér n'a aflat nici o foie românescă.

Nu vorbim de lupta politică națională, dér ce apărători va afla biserica națională în acești preoți și învățători, cari cetesc foi unguresce și nu țin nici măcar „Unirea“ din Blășiu, ca să vadă dintr'însa, cu ce hrană spirituală se nutresc ei când cetesc dișnic o foie ca „Magyar Állam“?

Dér să lăsăm să vorbescă corespondentul însuși:

De lângă Orade, Iulie 1897.

Stim. D-le Redactor! Umblând eu pe la mai mulți domni preoți și învățători de-ai noștri din diecesa unită a Oradei mari, în comitatul Bihor și Sătmar, m'a cuprins mirarea, oă *la cei mai mulți dintre ei n'am dat de nici un diar românesc, ci numai de foi unguresce, ca „Magyar Állam“, „Tiszántul“, „Pesti Hirlap“, „Képeskaládi Lapok“ și „Néptanítok Lapok“, cărți românesce se se afe în bibliotecile lor nici vorbă, afară de câteva rămase dela moși, părinți și socri, ca de esemplu „Fenice“; unguresce însă cu grămada. Și se nu credeți, că lipsa de mijloce ar fi cauza. Mulți dintre preoții amintiți au parochii fórté bune, ér învățătorii sunt în posturi bine plătite!*

Indignat de atâta nepăsare față de diaristica și literatura noastră românescă,

simbria nu și-o scótea să o risipescă pe nimicuri, ci lăsa să o scótă muma-sa să și cumpere cele trebuincioase. Că bine dice omul, că la o gură singură ce i mai trebuie? Dér nu-i așa! La o gură și de-i numai singură, îi trebuie mâncare și ađi și mâne și n tótă ziua, ér decă omul n'are nimic, cu greu póte înséma din doué mâni tóte cele de lipsă. Că pe lângă gură mai este și trupul, care trebuie îmbrăcat și încălțit și-i trebuie un cuib de casă cât de cât, că și paserile cerului au cuiburi și fiaréle pădurei au vizunii, dér omul să nu aibă o cociubă de casă cât de cât?

Și lelea Cana Marcului om era și este, dér ea n'a avut nici atâta, cât au paserile cerului și fiaréle pădurei; ea n'a avut cuibul ei, ci ședea în cămăruța aceea pentru care făcea dișle de lucru. Ér acum când fecioru-s'o făcuse casă bună și largă, când putea și ea dice: asta-i a noastră, atunci îl luă Dumneșeu din lume și rămase singură ca cucul, însoțită numai de jalea și de suspinele ei cele amare. Tot satul a fost

la îngropăciune, la toți le era jale de supărarea lelei Oana, toți plângeau de mila ei, pe toți îi auđiai dișcând: N'a putut muri cela și cela, că-i un becisnic beutor, de a murit drag de fecior harnic și de omeniă ca éta?

Da-i trecută, mórtea nu întreabă pe nime bun e ori réu, bogat ori sêrac, harnic ori lenios; înainte ei toți suntem de-o potrivă, vorba cântecului:

De-ar fi omul ca o flóre,
Când îi vine vremea móre!
De-ar fi omul cât un zid,
Ceasul decă i-a venit
Cu lumea a isprăvit;
De-ar fi omul cât un brad,
Ceasul decă i-a sunat
El cu lumea a gătat.

Așa a fost și cu Florea Oanii Marcului; s'a stins din lume, de par'că n'a mai fost și a rămas lelea Ana cu vaețele și cu suspinele ei, cu lacrămile în ochi până la mórte.

Și ore cum de i-a venit lui mórtea așa de-odată? Ce l'a durut? De ce s'a vâetat?

Dumneșeu singur scie, că ómenii, ca ei, multe diș, multe povestesc, póte c'or mai fi drepte unele din ele, dér póte că multe din ele sunt și scornituri.

Lelea Oana spune, că într'o Duminecă diminéta s'a gătat Florea să mérégă la biserică și când se plece, a diș num'atâta: Vai, mamă, ce mē dóre capul! Și lelea Oana să fi diș: Ți-a trece, dragul mamii, mergi numai la biserică, te rógă la Dumneșeu și te bagă la daruri, ca ți-a trece. Și a ascultat Florea, a mers la biserică, s'a suit în cor și a cântat cu dascălul și cu celalalt tineret, și s'a rugat la Dumneșeu, dér la daruri nu s'a băgat; i-a fost rușine să se bage el la daruri ca babele. Cu greu a mers apoi dela biserică până acasă și s'a trântit pe pat așa îmbrăcat de sêrbători, cum era. Nici nu s'a desbrăcat el, că nu s'a putut, fără de cătră sêră l'a desbrăcat măsă; nici n'a mai pus piciorul peste prag până l'au scos cei patru cu piciórele înainte, nici la biserică n'a mai mers, nici în cor n'a mai cântat, că a zăcut numai

de Duminecă până Miercuri diminéta, când a încetat din viață, ér Vineri l'au dus la grópă.

Atâta scie să spună lelea Oana, mama lui Florea, dér în un sat de ómenii sunt mai mulți, decât o muere singură și ce nu scie o muere singură, nu-i modru să nu scie cineva din sat, că vai mare i satul!

Héi, héi, dice baba Frăsina, descântătórea cea vestită. Héi, héi! Frumos mire are Ileana Todorichii! Sciam eu că ea n'a rămâné fără mire!

Numai atâta a spus baba Frăsina atunci Miercuri diminéta, când a auđit, că-i mort Florea Oanii Marcului, — și cele câteva mueri, ce o auđiră, se și nádăiră, că încătrău bate baba cu vorba. Héi! dér până-n sêră și până-n altă sêră, din aceste vorbe ale babei Frăsina, câte se născodiră? Unii diceau, că Ileana Todorichii a chiămat pe Florea la sine, că i-a fost drag și i-a fost dragă; alții diceau, că Ileana Todorichii a fost strigóie și vinea la bietul Florea de-acolo din grópă și-l dragostea până i-a luat puterile,

am întrebat de un altul, că pentru ce nu-și țin mai bine diare românești în locul celor ungurești, căci Ungurii nu părăsesc literatura noastră, er de nu o vom părăsi și sprijini nici noi, ce va fi de ea, ce de poporul românesc, care ar aștepta dela conducătorii lui, ca să-l ducă înainte pe calea progresului național și ca conducătorii săi să fie Români verzi? Răspunsul ce l'am căpătat a fost acesta: Diarele noastre „Gazeta”, „Tribuna”, „Dreptatea”, „Unirea” etc. sunt scrise într'un limbaj atât de românesc, încât familiile noastre nu le înțeleg, și așa în lipsa mijloacelor suntem siliți să ținem diare de acele, cari se le potă ceti și familiile noastre. Mai înainte — imi diceau unii — am abonat „Vulturul” din Oradea, der după ce „Vulturul” intrată a degenerat, încât fără de a roși nimeni nu-l putea lua în mână, am fost siliți să-l părăsim și pe acela.

Nu de supărare, că acești domni nu-și mai portă „Vulturul” scriu aceste orduri, der mă dore că aici, unde sunt mai espusi țeranii români, avem de acei „conducători” (onore excepțiunilor), cari se aruncă orbesce în brațele maghiarismului, imităză tot ce este unguresc și desprețuesc ceea ce e românesc. Copiii și fetele îi cresc în institute unguresci, în casa vorbesc unguresc, cetesc unguresc, și unii doră după atâtea „unguresc” chiar și simțesc unguresc, er în urma urmelor nu numai că nu aduc folos națiunii române, ci-i causază cele mai mari pagube și pierderi.

E trist lucru, când familiile preoților și dascălilor români se înțeleg între sine unguresc, der tot atât de trist e, când doi-trei preoți ori dascăli români, decât se înțeleg laolaltă, abia că se salută românește, apoi o și suocesc pe unguresc. Mirare, că până aci nici unul încă n'a ajuns să se subscrie, — precum fac dascălii și preoții rusnei din diecsea Muncaciu și Eperies, — „magyar lelkész”, „magyar néptanító.”

„Eu însu-mi.”

SCIRILE ȚILEI.

— 5 (17) Iulie.

„Kárpátgyelet”-ul și învățătorii. Ceti-torii noștri știu, că societatea ungurescă așa numită „Erdélyi Kárpátgyelet” (scritat: „E. K. E.”) este o societate de maghiarizare tocmai așa, ca și „Kulturgylet”-ul. Amândouă aceste societăți urmăresc scopul special de-a maghiariza tot ce este românesc în Ardeal. „Kulturgylet”-ul la timpul său a stors mulți bani chiar din pungile Românilor; unii au fost seduși, alții au fost siliți prin presiuni să se facă membri ai celei societăți dușmane nouă, ba în comitatul Târnavei mici, care este locuit în cea mai mare parte de Români, s'a aruncat chiar și o dare de 10,000 fl. asupra

bieților locuitori în favorul acelei societăți. Prin apucături de acestea și-a adunat „Kulturgylet”-ul o avere de aproape două milioane florenți, cu care lucrează pentru maghiarizarea Românilor. Ceea ce a făcut „Kulturgylet”-ul, se vede că vră să facă astași și „Kárpátgyelet”-ul. Această societate a adresat de-oamidată un apel către învățătorii, provocându-i pe toți să se pună în serviciul acestei societăți, să-i câștige membri și să lucreze pentru înaintarea scopurilor ei în toate privințele. Ce-i mai mult, însuși ministrul unguresc de culte și construcțiune publică a dat o circulară sub nr. 25,514 către toți inspectorii unguresci de școle provocându-i pe aceștia, ca să îndemne pe învățătorii din cercurile lor a se face membri ai „Kárpátgyelet”-ului. Inspectorii de școle s'au și pus acum pe lucru și stăruie cât numai pot să-i facă pe învățătorii membri ai acestei societăți. — Sperăm firm, că învățătorii români, cunoscând cursa ce li-se întinde, vor aci să se ferescă de-a oadă în ea.

Cerere pentru scutire de dare. Comitetul administrativ al comitatului Bichiș a hotărât cu unanimitate să ceară dela ministrul de finanțe, ca să scutescă de dare pe toți acei locuitori plugari din acel comitat, a căror recoltă a fost nimicită din cauza ploilor, er esecutiile pentru încasarea dărilor se nu se mai facă până nu se vor constata oficios pagubele cauzate. — Asemeni cereri ar fi de dorit să se înainteze și din partea altor comitate, ai căror locuitori au suferit astfel de pagube.

Un minunat izvor este izvorul de sub dealul „Sprengihului” din Brașovul-vechi. Din vechime acest izvor, cu apă foarte bună de beut, ani de-arându-se seacă cu totul și în urmă, după un interval de câțiva ani, erăși isvorește. Astfel în timpul din urmă izvorul secase erăși cu totul, așa că patru ani de zile nu s'a vădit un strop de apă. În săptămâna această însă din nou a început a isvorii cu putere. În popor a produs bucurie mare isvorirea apei „Sprengihului”, căci pe lângă că apa e foarte bună, mai esietă și credința, că decât începe apa „Sprengihului” a isvorii, e semn bun de an mănios, er când seacă, anii următori vor fi neroditori.

Cunună. D-l Dr. Ioan Radu, profesor în Brad și d-ra Jolanta J. Robotin se vor cununa mâine, în 6 (18) Iulie o., în biserica română gr. or. din Poiana (lângă Zlatna). — Felicitările noastre!

Sanatorul dela Predeal. Sanatorul construit la Predeal pentru căutarea elevilor bursieri (stipendiști) bolnavi, s'a deschis Mercuri. Chiar în săptămâna viitoare se vor putea primi în acest sanator până la sfârșitul lunii August aer de munte. În va-

canțele anilor viitori, numărul pensionarilor va putea fi deci de trei și patru ori mai mare ca anul acesta, deoarece până atunci se va putea completa mobilierul de care acum institutul are mare lipsă. Să soie că acest sanator a fost construit pe un teren dăruit de M. Sa Regele Carol situat la o depărtare de 2 kilometri de gara Predeal.

Excursiunea la Săcele a corului de copii din Brașov se va face mâine, Duminecă, sub conducerea d-lui profesor de musică T. Popovici. Atragem din nou atențiunea publicului asupra acestei excursiuni în speranță, că vor lua parte la ea cât mai mulți Români și din Brașov. Plecarea din Brașov va fi la 7 ore dim.; la 9 ore corul va cânta în biserica cea nouă din piața Cernatului; la 12 ore masă comună în grădina „Ernst”, er la orele 3½ d. a. concert în grădina „Ernst”. La 7 ore seara corul se va reîntorci cu tramvaiul către casă.

Dela Jabenita, lângă Reghin, ni-se sorie, că la băile de acolo se află în timpul de față numai 15 persoane. Băile dela Jabenita sunt bune mai ales pentru cei ce sufer de reumatism, sunt însă foarte primitive și sărăcoioase, oșpeții nu au nici o petrecere, diare ca 'n palmă.

O nebună criminală. Femeia Anica I. Th. Horgidan, în etate de 34 de ani, de fel din comuna Uricheni, județul Neamțu, (România) a comis două crime în modul următor: La 6 Martie anul curent, Anica, luă cu dânsa două fete, Maria Pârlea de 9 ani, și Catinca Toma de 10 ani, ca să mērgă la prins pește. După ce merse o distanță, trimise pe Catinca înapoi acasă ca să-i aducă o olă, er ea merse cu copila Maria la gâră și ajungând aci înainte de a se fi întors Catinca, o luă, o inecă în apă, apoi fugi și dete alarma, că copila s'a inecat. Faptul a rămas neurmărit, creșându-se ceea ce spusesse criminala. La 18 Iunie, criminala chemă la dânsa acasă pe copila Ioana Grosu, în etate de 13 ani, sub pretext, că are să-i dea de lucru. Când copila se duse, Anica luă o bardă și lovi pe Ioana în cap până ce o ucise, apoi deciară, că copila venise să-i fure nișce lucruri și că o prinsese umblându-i într'o ladă. Nebuna, ca toți maniacii, se prefăcea, că arată o mare dragoste pentru copii, pe cari voia să-i prindă și să-i ucidă. Spre a-și ajunge scopul, se prefăcea dragostosă, și cu multă perversitate căuta să-i capete încrederea copiilor, pe cari și-i alegea ca victime. După comiterea crimei, animalicește condusă de instinct, căuta să se scape de ori-ce răspundere. La interogatorul primarului, ea după ce negase în primul moment și se apăraseră încurcată, și-a recăpătat luciditatea; a mințit pe toți, der apoi a mărturisit singură cu un cinism revoltător modul cum a comis aceste crime.

Un filantrop exotic. Din Galați i-se sorie „Epocei”: M. rți, 1 Iulie, pe la orele 4 un d-n cu numele Corban, originar de prin județul Tecuci, îmbracat într'un costum cât se pôte de escentric: mantilă vișinie, pantaloni în boțori, plete haiducesci și șapcă de jocheu în cap, s'a prezentat la primăria din acel oraș însoțit de fiica d-sale, și a cerut voie a distribui bani femeilor inundate, cari se găseau prin curte. Neapărat că cererea i s'a acordat cu cea mai mare grabă. Atunci d-l Corban a rinduit femeile în linie dreptă și a început a le da — după cum chibzuia el — dela 2 până la 7 lei, fără a aștepta mulțămiri. După ce a dat astfel bani la vre-o 70 de femei, a dispărut îndată, fără chiar să salute pe cei dela primărie, cari rămăseră ou gura căscată.

Concerte. Musica militară va concerta mâine, Duminecă, în 18 Iulie n. în restaurantul „Elisium” din Nou. Inceputul la 4 ore d. a. Intrarea 20 or. — Musica orașenească după cum am anunțat și eri, va concerta Duminecă în grădina otelului „Pomul verde”. În programa acestui concert, ce constă din 10 puncte alese, este și o piesă românească: „Fantasie rom.” de Candella. — La Villa Kersch va concerta tot mâine seară musica lui Voicu. Inceputul la 6 ore. Intrarea liberă.

Oșpeții cari vin la Brașov pot afla cele mai bune, mai curate și mai igienice odăi la Villa Kertsch, aflătoare pe promenada cea mai mare a orașului, în nemijlocită apropiere de gara tramvaiului, așa că nici nu trebuie birje. Odăi multe și pe ales, clădire în stil modern și elegant mobilată, cu așternut nou mobilat nou, serviciu prompt, er bacșișuri nu se dau. În grădina restaurant și musică mai în fă-care ți. Se pot închiria odăi și apartamente întregi ou luna, ou săptămâna și ou ziua, costând dela 1 fl. până la 4 fl. pe ți.

ULTIME SCIRI.

Viena, 16 Iulie. Oficiosul „Fremdenblatt” desminte faimetele lățite despre o crisă ministerială în Austria.

Carlovăț, 16 Iulie. Ați s'a început ședința de constituire a congresului național bisericesc gr. or. al Sârbilor.

Berlin, 16 Iulie. Impăratul Wilhelm s'a întors acasă.

Constantinopol, 16 Iulie — Tevficpașa a făcut ambasadiorilor marilor puteri unele declară liniștitoare. Cu toate aceste încordarea e mare, mai ales că s'au aușit că Pôrta vrea să trimită 10,000 de ostași în insula Creta, deși puterile au protestat în contra unui astfel de pas.

până i-a secat măduha din oșe și sângele din inimă; alții diceau, că Florea și-a făcut singur mörtea, de părere de rău după Ileana Todorichii. În multe feluri vorbeiau ömenii, der toți eșau la un fel: că adevărat Ileana Todorichii cu Florea Oanii Marcului, a fost să fiă la olaltă, și decât nu s'au putut uni 'n astă lume, i-a unit Dumnezeu pe ceea lume.

Și ceva trebuie să fiă adevărat din câte spun ömenii, că fără pic de foc, nu se pôte fum! Chiar atât de repede, ca Florea Oanii Marcului, care muri pe la ziua Crucii, chiar atât de repede a murit și Ileana Todorichii; s'a bolnăvit în ziua de Rusale și la săptămâna a fost în gröpă. Döme, Döme, și ce fată mai era și Ileana Todorichii!... De era Florea Oanii Marcului fruntea feciorilor, Ileana Todorichii era fruntea fetelor, apoi ea mai era și cu stare!

Nu era ea cea fată mare de statură, nu era nici chiar ruptă din söre de frumösă, der era cu ședere și drăcösă și harnică, cât să-i mai cauți părechia în șapte sate! Ar fi

fost o părechia potrivită cu Florea, der Todorica, mama Ilenii, mai bine i-ar fi sucit grumazii ca la un pui de vrabiă, decât ar fi măritat'ö după el. Ce, dicea ea, cu Oana Marcului să fiu eu cuscră? Cu sărăntöca aia, care, de când e, tot prin cămerile ömenilor a șeșut? Care n'a tăiat porc de Crăciun de când e? Care numai la bidul gazdelor s'a săturat de când e? Care... der mai las'ö și'n trăsnet s'ö mânânce! Cu cöda satului să fiu eu cuscră? Eu, care am moșia mea, casa mea, carul cu vitele mele? Eu, care sunt fruntea între fruntași?! Mai bine țipe-se într'ö apă și să se înnece, decât să mērgă după cöda feciorilor!

Ba odată Todorica, aflând, că Ileana ei jucase totă ziua în ziua de Rusale cu Florea Oanii Marcului, așa-i trase seara o drăguță de bătaie, de totă ö vineți. Din minuta aceea Ileana n'a mai călcat în joc, der nici din casă afară. S'a bolnăvit greu — nu atăta din bătaie, cât de rușine pentru vorbele cele gröse, ce le-a scos mă-sa din gură, când ö bătea. Că Ileana era ö fată

care se bătea mai tare cu vorba, decât alt om cu băta. Și zăcö biata fată cât zăcö și se topi de pe picöre, și la săptămâna adormi somnul de veci.

Înainte de mörte cu câteva ceasuri pofți să vină Florea până la ea. Todorica nu era acasă era dusă la popa să-i plătescă ö slujbă. Și veni Florea și numai atăta îi dișe: ertă, Flore, că mama prea din sēmă-afară multe a strigat asupra ta; nu fi supărat pe ea, că-i muiere iute, într'ö bobotă multe dișe; fă-te ca și când na'i fi aușit nimic și mē iertă, că pentru mine țai ai aușit, ce nu ș'ar fi cădüt să-ți auși! Eu pôte că nu m'öiu mai scula, der mē iertă și fi bărbat:

Plänge-mē cu sufletul,
Să nu te soie satul;
Plänge-mē cu inima
Să nu te soie lumea!

Și Florea plânse ca un copil, it sărută buzele cele veștede și-i dișe numai atăta: Nu te grăbi tare, că te ajung!

Atăta au mai vorbit. A treia ți îi fü înmormentarea, feciori hol-

tei ö duseră la gröpă, Florea-i duse crucea, der era atât de bărbat, călca atât de mândru și de cucernic, de gândiai că ö duce la alt cineva, nu la drăguța lui. Pe dinafară nu se arăta mai de loc supărat; der numai sufletul și inima lui scia ce suferă; el plângea cu inima să nu-l mai scie lumea; el plângea cu sufletul să nu-l scie tot satul!

Și lelea Todorica mergea în totă ziua și se bocea pe mormentul Ilenii:

Vai de mine ce-am lucrat,
Trebu-i-mi-ar capul spart!
Ea-avut drăguț în sat,
Ö-a cerut și nu ö-am dat
Mai bine ö-am îngropat!

Mormentul lui Florea Oanii Marcului e aproape de al Ilenii Todorichii. Oana Marcului plänge pe mormentul lui și Todorica pe mormentul Ilenii. Odată se înțeleg la morminte și biata Oana nu se pôte răbda să nu dișă: Mai bine-i așa, lele Todorică? Er Todorica, cu ochii plini de lacrimi îi răspunde: Tac, cuscră, nu-mi face și d-ta imputări că destule imputări imi face inima!

Societatea comercială română pe acții în Teuș.

TEIUȘ, 1 (13) Iulie 1897.

Stim. D-le Redactor! Sciti, că Românii din Teuș au hotărât să înființeze în acest opid românesc o societate comercială pe acții, cu alte cuvinte o societate de consum, care poporului să-i procure articuli comerciali de lipsă cu prețuri efitine, scoțându-l astfel de sub exploatarea speculanților străini, cari și în acest opid, locuit apröpe numai de Românii au ocupat întreg terenul comercial.

Acum prospectul pentru subscrierea de acțiuni s'a și împărțit. După acest prospect, societatea se înființază cu un capital de 10 000 fl. împărțit în 200 acții de câte 25 fl. Noua societate se va numi „Teușana“.

Subscrierile de acțiuni se pot face până în 31 August st. n. 1897. Ca societatea să-și potă începe cât mai curând activitatea, îndată la subscriere sunt a se plăti de fiă-care acțiune câte 10 fl., ér după improcolarea firmei vor fi a se plăti, la provocarea direcțiunei, în decurs de 30 zile câte 5 fl. de fiă-care acțiune, ér restul se va plăti la termenele fixate de direcțiune. Se potă plăti însă și întreg prețul acțiunei de-odată. Subscrierile și banii incasați sunt a se trimite d-lui învătător *Corneliu Crișan* în Teuș (Tövis), care banii primiți îi va depune la institutul „Iulia“ din Alba-Iulia.

Dacă s'ar subscrie mai multe ca 400 acțiuni, va urma reducerea în proporțiã cu acțiunile subscribe, séu că adunarea generală constituantă va hotărî urcarea capitalului social la 11,250 fl.

Fundatorii nu-și rezervă dreptul de a numi direcțiunea pe cei dintâi trei ani. Afacerile interne se vor conduce prin direcțiune și se vor controla prin comitetul de supraveghere. Organe executivă vor fi: directorul, conducătorul și ceilalți funcționari, cari se vor numi din partea direcțiunei după trebuință, ér directorul se va alege de adunarea generală.

Acesta este cuprinsul prospectului, care se subscrie de d-nii: *Stefan Crișanu*, proprietar și învăt. emerit; *Gregoriu Serbu* paroch, *Efrem Raț* proprietar, *Gr. Pop* lui *Alexandru* cantor și proprietar, *Art. Blășian*, *Al. Velican* avocat, *St. Bălan* proprietar, *Gavrilă Raț* proprietar, *Stef. Brătou* proprietar, *Iacob Popa* teolog abs. și *Cornel Crișan* învăt.

Înființarea acestei societăți va umplé un gol adénc simțit în întreg jurul acesta care este curat românesc. Locuitorii din comuna Teuș, care este o veche colonie grănițărăscă; de voe de nevoe susțin vre-o 10 prăvălii străine (8 jidane), unde când întri împins de necesitate pentru a-ți cumpăra cele de lipsă, pe lângă că capeți o marfă rea și scumpă, trebuie să mai suferiți și batjocurile acestor îmibuiați, cari tractéză cu atâta dispreț pe bietul popor.

Prin înființarea acestei societăți se va vindeca în timpul cel mai scurt un mare réu. Comuna noastră se va mai scutura de lipitori și-și va recăștiga coloritul cel adevărat, cel vechit al ei. Locuitorii din comună și jur vor fi în plăcuta pozițiã, de a-și cumpăra articuli cei mai buni cu un preț fôrte moderat, deöre-ce nu specula, nu rîvna de câștig ne conduce, ci iubirea adevărată a poporului.

După este dér chiãmarea înființândei societăți: „morală și materială“. Sperăm, că grăbi-se-vor toți cei chiãmați a sprijini, subscriind cât mai îngrabă acțiunile de lipsă pentru a-și puté începe cât mai curând activitatea.

Dumneșeu să ajute!

C. C.

Din comitatul Bistrița-Năsăud.

FELDRU, Iulie 1897.

Diarul „*Hazánk*“ într'un număr din anii trecuți și-a exprimat convingerea sa și a aderenților săi: că în Ardeal împlinirea funcțiunilor statului este concretă în cele mai multe părți unor persoane, cari pot fi „simbolul puterii brusoe, dér nu a superiorității intelectuale și spirituale. Dacă aceste persoane, pe lângă astfel de scăderi, se mai ocupă și cu afaceri incompatibile, își poté ori-cine închipui, în ce mod neiertat se negligeză tötă administrațiã.

În numărul 84 din 1897 al „*Gazetei Transilvaniei*“ ne-am plâns, că fislogăbirii *Hunyádi* din Rodna și *Bodó* din Năsăud ocupă posturi bine salarizate de președinti; și directori ai caselor de păstrare jidano-maghiare din numitele opide, că aceste posturi sunt incompatibile cu oficiul lor, că prin această ocupațiune laterală ei se subtrag dela împlinirea obligămintelor; și că cauzéză daună corporațiunilor și particularilor.

Incompatibilitatea am dovedit-o cu ordinațiunii ministeriale, și s'a confirmat din nou prin decisiuni ministeriale posterioare. Am rugat pe membrii congregațiunei comitatense și ai comisiunei administrative, ca în congregia de primăvară séu în o ședință lunară a comisiunei administrative să interpeleze în această cauză, și să pretindă cu tötă energia încetarea acestui abus, comis în contul și pe spinarea populațiunei române.

Congregațiã de primă-vară a trecut, dér au trecut și multe ședințe ale comisiunei administrative, fără că cineva dintre fruntașii noștri și membri ai numitelor corporațiuni comitatense să fi interpelat; și fără că abuzul să fi încetat.

Drumurile comitatense, vicinale și comunale sunt ruinate de părae și ape, sunt total amenințate; poporul nu-și poté aduce agonisita și lemne; fislogăbirii nu se îngrijesc, căci au ocupațiunii laterale; în speciã fislogăbirul din Năsăud se ocupă mai bucuros cu alte afaceri, cari îl fac inca-

pabil de-a satisface și numai în parte chiãmării sale de funcționar administrativ.

La întrebarea unui fruntaș din comuna noastră, cât-va membrii mai marcați ai congregațiunei comitatense au răspuns, că pentru aceea nu au interpelat în public, deörece fișpanul și vice-fișpanul, au promis s'erbătorească, că vor vindeca réul, rugându-i pe membri ca să nu interpeleze în public.

Acuma solicităm din nou pe fruntașii noștri: că séu să urgiteze la fișpan și vice-fișpan împlinirea promisiunei și încetarea abuzului, séu să interpeleze în public, după cum i-am fost rugat în luna lui April a. c. Suntem în drept a pretinde această, pentru-că de aceea ni-am pus încrederea în ei și i-am ales.

Someșenii interesați.

BRAȘOV (Tocile), Iulie 1897.

Luni, în 23 Iunie v. c. la 8 ore a. m. sa ținut *esamenul* anual cu școlarii și școlărițele dela școala elem. română gr. or. de pe Tocile, în Brașov, în prezența d-lui paroch *Dr. Vasile Saftu* ca comisar consistorial. De față a fost un public numeros. S'au examinat elevii din: religiune, limba română, limba maghiară, matematică, scriere și din exercițiul intuitiv.

Din tôte obiectele de învățământ am primit numai răspunsuri bune din partea școlarilor. Mai ales la matematică, care nu e așa ușor de înțeles pentru nisce copii, fiind începători mai ales, am putut vedé cu câtă flexibilitate și precisiune au rezolvat diferitele teme puse din partea învățătorului. Toți am rămas mulțămiiți și convinși, că d-l învăt. *I. Suciu* are o bună metodă și un bun tact pedagogic.

După ce s'a terminat cu examinarea, d-l comisar consistorial, care cu multă dibăciã și tact pedagogic a condus *esamenul*, ținú o vorbire de tot potrivită către școlari, prin care îi îndemnă la ascultare, cercetare regulată a școlei și diligență. Tot-odată a amintit în cuvântul d-sale: că d-l *Vasile Muntean*, comerciant în loc, a cumpărat și dăruit premii pentru elevii distinși; școlarii erupseră în urări de „să trăsescă“ la adresa d-lui *Vasile Muntean*.

Apoi s'au cetit clasificățiunile și s'au împărțit premiile.

Un asistent.

Esamene la sate.

BUJOR, 24 Iunie 1897.
(com. Caraș-Severin).

În 30 Maiú v. c. înainte de améđi s'a ținut *esamenul* la școala noastră confesională din Bujor, sub conducerea proto-presbiterului ca inspector districtual, însoțit. precum în tot locul, așa și aici, de comisarul de esamene d-l *V. Nicorescu*. Ca învățător funcționéză de 2 ani d-l *Trifon Lo-*

gojan, pedagog absolvent al diecesei noastre a Caransebeșului.

Prezenți la esamen au fost 16 elevi și 6 eleve, împărțiți în 3 clase. Pe masă erau câte-va probe de esamen scrise réu. Temele, ce ar fi trebuit să fiã lucrate în decursul anului parte în școlã parte acasă precum și protocolul de clasificățiune au ilpsit. La esamen a luat parte d-l preot și un epitrop.

Din religiune s'a examinat rugăciunile obișnuite, după cari a urmat catechismul, apoi istoria biblică. Recitarea atât a rugăciunilor, cât și răspunsurile din catechism și istoria biblică mai nici nu le puteam auđi, și nu numai din religiune, ci din tôte obiectele de învățământ. Răspunsurile acestea m'au încredințat, că elevii au fost nesiguri în ceea ce au învățat, căci ori-cine s'a putut convinge din propria-i experiență, că de câte-ori nu va fi scit leccióna, va fi vorbit și mereu și încet, ca se nu potă înțelege nimeni...

Observ mai departe d-lui învățător cu privire la cateschism, că réu de tot a făcut propunénd mai întâi partea despre credință, care e cea mai grea. În tôte manualele mai noué și mai bune de religiune se găsește, ca partea I figurând „iubirea“ și numai în locul al III, „credință“. Și e și natural așa, că mai înainte de-a crede în Dumnezeu trebuie să sciu ce e Dumnezeu, ca să cred lui și să mă închin lui. S. Ioanevan gelistul în I-a carte sobornicéză c. IV v. 16 ăice: „Dumneșeu dragoste este și cine petrece în dragoste, în Dumnezeu petrece și Dumnezeu întru densus.“

În ce privește istoria biblică, țin și observ, că departe este de a-și ajunge d-l învățător scopul, purcedénd la tractarea istoriei biblice așa, precum a purces. Alt-cum trebuie să propună. Cetésoc numai d-l învățător cu luare aminte cărțile, cari s'au scris în timpul mai nou despre religiune, cum este și opșorul: „Religiunea în școalele populare, indigitări metodice de *Dr. Petru Barbu*, profesor în Caransebeș 1897“; facă-și estrase și caute cât numai se poté a imita pe autor asupra ori-cărei alte istorisirii și se va convinge, că alt cum va merge. Firesce, trebuie să fiã și diligent și să învețe în rând cu elevii ăina și nóptea... și să nu le mai dea leccióna: de aici și până aici d-arostul.

După religiune a urmat limba maternă și anume cetirea cu tôte trei clasele, precum și scrierea, compunerea și descompunerea cuvintelor în silabe și sunete etc. Mărturisesc, că réu de tot a mers atât cetitul, cât și analizarea cuvintelor. Nu numai cei mici, dér și cei ce cu anul acesta părăsesc școala de tôte ăilele ceteau: în loc de acest, — „akest“, în loc de tórce — „tórke“, în loc de *gi* și *ge* unde e sé se cetésoc în son muiat. Se cetiau ca *ge* și *gi*. Scriind un elev cuvântul „fratele“ pe tablă, învățătorul îl întrébă: de câte-

cuscre a fost sé fim, eu am fost ré-tăcită și îndărăvnică, nu m'am învoit, dér Dumneșeu e mai puternic decât omul, ni-a încuscrit cum nici n'am gândit!

Héi! dér puțină mângăiere sunt pentru lelea Oana cuvintele de amu ale Todorichii!

Ión Pop Reteganul.

Pe scările tribunalului*).

Decât o judecată dréptă,
Mai bine o învoială strămbă.

Nicolae Rădăoină și Dinu Munteanu, bétráni fruntași ai satului și prietini fără păreche altă dată, trénteroși și înghețați așteptau la scările tribunalului ceasul judecătei. — Și de câte-ori se întâmpla sé-și arunce ochii unul la altul, li-se învinețea fața de mânie și de ură de ai fi jurat, că acești ómeni n'au fost prieteni nici-odată.

*) Reproducere din „Cartea Săteanului“ de Em. Paraeanu, apărută de curând în tipo-litografia națion. a d-lui N. D. Miloșescu, Tergu-Jiu.

Și cu tôte acestea copilăriseră împreună, li-se învoiașe spinările, ducénd sarcinile iobăgiei și prin munca lor îmbogățiseră mulți boeri și arendași.

Nu e vorbă, își agonisiseră și ei ceva la bétrânețe. Erau ómeni cu vadă în sat, își mărțaseră fetele și își însuraseră băetii cu dare de mână și rémaseră la bétrânețe în casele lor vechi și curate, fără sé-i pice picătura și fără sé-i afume fumul.

Părinții lor fuseseră panduri de ai lui Tudor și ei, în flóra tineretei, ostași de ai lui Megheru. Li era drag satului de ei! Nici odată nu-i vedéuse certându-se; frați sé fi fost și nu s'ar fi iubit cum sé iubeau ei. Și apoi cine erau mai înțelepți ca moș Nicolae și moș Dinu? pe câți nu-i ajutaseră cu sfaturile lor?

Dér într'o ăi, că nu aduce anul ce aduce ceasul, înmulțindu-se ómenii și cu ómenii relele, și cu relele și legile, — nefiind destui judecători și pricinii fiind multe, înființându-se mai multe judecătorii de pace, căđu partea și pe satul lor sé aibă una, deöre-ce era oam la mijlocul plășei și le venea mai la îndemână împriicnăților sé vină acolo.

Cu tôte acestea în satul lor numai certe nu erau și deóc se întâmpla vre-una, apoi nimeni nu se ducea la judecător, ci slerga mai bine la moș Nicolae ori la moș Dinu, care le făcea tot-déuna dreptate împăcându-i.

Dér când pasce pécatul pe om n'ai ce-i face! Nu sciu de unde până unde ori mai bine cum e dicétóra, că „lupii se țin după oi și corbii după hoit“, că la moș Nicolae venise un avocat, cărui îi închiriasc o odae și începuse să trăsescă, și sé trăsescă bine, pe spatelul nenorocitorilor cu jelbi, și par'ós era un făcut ó, de când venise el, pricinile se înmulțiseră și se făcea, ce dregea, că tötă ăina nu mai răzbea pe clientii, cum le dicea el. Dér, vorba Românului, „banului réu pungă sé nu'i faoi“. Așa și avocatul nu se pricopsea, că de câte-ori sé ducea la tég, venia fără ban în busunar, căci li perdea pe toți la cărți și de multe-ori n'avea nici ce mânca, și atunci intra cu moș Nicolae în vorbă, și vorbea și îi tot spunea până în vremea mesei și, cum a lăsat Dumneșeu pe om cu inima bună, îl poțea moșneagul la masă; nu e vorba, că nu-i da vr'un lucru mare;

écă aci tigaia cu jumări gătite de baba, óla nouă plină cu vin vechiú, că de, așa e dicétóra: „Vinal cât de vechiú și femeia cât de ténéră“. Apoi vre-un cocoș în frigare, vre-o strachină, doué, de lapte cu smântână de doué degete.

Și bând, mâncând și vorbind prindea moșul chef, printea și avocatul, și stau améndoi de vorbă până la cântarea cocoșului, că de! când vorbești, nu scii când trece vremea.

Apoi spunea avocatul verđi și uscate de căsca gura moș Nicolae care, deși bétrán dér nu auđise atâtea.

Intr'o ăi de s'erbătore, pe când avocatul nu avea procese, nici bani sé se ducă la tég, ședea pe prispă și vorbea cu moș Nicolae:

— Bine, moșule, n'ai băgat D-ta de sémă că Dinu, când a pus stoborii cei noi, ți-a călcat pământul cu vre-o palmă și mai bine?

— Ba am vedut, Dumnele, dér o fi greșit și el, că dór nu e anginer, și apoi o palmă de pământ nu e lucru mare.

ori ai căscat gura? răspuns: de 4 ori; când ai căscat întâi ce ai ținut? răspuns: „f.” N'a scit bietul copil, că o deschidătură de gură e o silabă și nici că ce-i sunetul. Tot așa de greu a mers și cu reproducerea pieselor după cuprins cu cuvintele lor. Așa d. e. cetind un copil despre tăbliță, d-l comisar întreabă se-i spună cu cuvintele lui ce scie despre tăbliță. Dér n'a scit bietul copil nici că ce-i tăbliță, nici cări sunt părțile, nici că spre ce se folosesc.

Când veți, că și copiii, cari cu anul acesta părăsesc școala de toate dăile cetesc așa de rău și că la cetire și cântă; când veți, că nu se observă nici o interpunctiune; când veți, că nu scie nimic din ce a cetit să-și reproducă cu cuvintele proprii etc. O, atunci nu trebuie să fii nu sciu ce pedagog, ca să înțelegi, că în școala d-lui învățător nu s'a explicat nici o piesă de cetire sau privire la cuprins; nu s'a ținut nici o seamă de principiile metodice și didactice, ci totul s'a lăsat bunăvoinței și diligenței elevului. Nici barem atâta n'a făcut, ca piesa, ce avea să-o dea ca lecțiune, să-o cetescă mai întâi densul.

Din matematică s'a examinat cu cei din clasa I-iu numerii dela 1-10, ér cu cei din clasa II până la 20 mental, făcându-se numai operațiunile două dintâi — adunarea și subtragera — și numai un cas de înmulțire — (2×3) , la ce s'a răspuns, că de $2 \times 3 = 5$. Răspunsurile copiilor la întrebările învățătorului au fost neîndestulătoare. Nu sciau copiii răspunde cât face $6 + 4$, și cât rămâne deocă din 10 iai 6, 7. Afară de aceea nici nu s'a propus fiă-care număr după cum a trebuit — măsurându-se cum se cuvine la mașina de calcul spre a-și câștiga noțiunilor clare despre fiă-care număr, ceea ce s'a putut vedea și din întrebarea pusă unui elev din partea unui asistent: *Cât e jumătate din 6?* la ce învățătorul prin răspunsul dat, că „frângerile nu le-a propus” s'a compromis foarte înaintea celor de față. N'a pofit nimeni a scrie frângerile sau a le aduce la un număr comun etc., dér am pofit și voiți pofiti totdeauna, ca la tractarea fiă-cărui număr prin nueluțe, puncte și globurile la mașina de calcul să se facă lumină în mintea elevului despre tot și toate. Să scie el, că 1 e numai 1, doi e făcut din 1 și mai 1 etc. (Veți școala practică de Petri anul I, II III și IV; veți computele Ión Popescu și de Grigorie Borgovan). Studiază, d-le învățător, cu diligență metoda cum trebuie propusă fiă-care număr și vei vedea, că nu vei mai dice, că frângerile nu le-ai propus.

Un elev din anul din urmă al școlii n'a fost în stare să adune pe 3, 4 și 8, până ce n'a făcut acesta pe dege. Din temele date la tablă m'am convins 1) că copilul nu scie ce fel de operațiune este tema dată de învățător; de era subtragera copilul dicea, că e înmulțire, ori adunare

etc., 2) că deși i se spunea ce este, nu era în stare să-o rezolve cum se cade. Tot la calcul am mai observat, că, ajungând la Nrii 10, 100, 1000 n'a făcut nici o aplicare și cunoștință cu măsurile metrice, căci atunci ar fi trebuit să scie ori-ce elev din anul din urmă al școlii, că un hectolitr are 100 litre.

Din istorie s'a examinat despre Traian și Decebal și despre Unguri, fără nici o privire la geografia, din care s'a examinat despre oada de învățământ, și școlă, strada, despre omenii din comună după ocupație, naționalitate, punând în locul prim pe Nemți apoi pe Români măcar că în Bujor afară de notarul, gendarmii, finanți și 2 boltași jidovi, cari sunt ungruși și jidovi, nu se află picior de Nemț. Ce-a propus d-l învățător la anul din urmă de școlă e pensul din învățământul intuitiv pentru anul întâi de școlă. Trebuia, ca barem deocă n'a propus comitatele din țară, să fi făcut acesta măcar cu comitatul nostru, ca să se alage cel puțin cu atât elevii cari în anul acesta părăsesc școala de toate dăile. Ce bine ar fi fost să-și împărțit d-l învățător materialul din geografia și din toate obiectele pe săptămâni pentru fiă-care clasă. Atunci ar fi mers alt cum.

După limba maghiară, din care s'au cetit și tradus unele piese, a urmat cântarea bisericăscă, (troparul Floriilor — învierea cea de obște) și una națională, după cari, prin cuvinte alese adresate elevilor din partea Prea On. Dn. protopresbiter, prin cari le pune la inimă foloșele învățării și urmarea cât mai regulată a școlii și bisericii, se încheie examenul.

Acesta a fost decursul examenului. D-l protopresbiter ca inspector districtual și-a făcut datorița, muștrând și dojenind pe învățător ca un adevărat părinte pe fiul său. Ar fi bine ca domnul învățător să pună aceste sfaturi la inimă, să se pună cu diligență pe învățatură și să nu petreacă timpul cel scump în lene și trândăvia. Căci nu pofte fi rușine mai mare pe capul unui învățător, decât neîmplinirea datoriții și nu detrage nimic mai tare din vaza unui învățător atât față de colegi, cât și față de autorități, ca tocmai rezultatului unui examen rău.

X.

Convocări.

Pe ziua de 1 August s.t. n. este convocată: Adunarea generală a „Reuniunii femeilor rom. din Mediaș și jur” în Mediaș (în școala rom. gr. or.) — Adunarea generală a despărțământului al XII-lea al Asoc. trans. în Alba-Iulia. — Adunarea despărțământului Cohalm al Asociațiunii transilvane în Cohalm.

Pe 2 August n.: Adunarea gen. a „Reuniunii fem. rom. Sălăgene” în Unimăt. — Tot aci se va ține și adunarea gen. a despărțământ. XVI (Sălăgean-Chiorean) al Asoc. trans.

Pe 8 August n.: Adunarea gen. a desp. V (Seliște) al Asoc. trans. în Tilișca.

Pe 22 August n.: — Adunarea gen. a despărț. XIII (Abrud) al Asoc. trans. în Câmpeni.

La toate aceste adunări Românii sunt invitați a lua parte în număr cât de mare.

Intâmpinare.

Suntem rugați a publica următoarea intâmpinare:

Brașov, 5 (17) Iulie 1897.

Onorate Domnule Redactor al „Gazetei Transilvaniei”. Cu mirare și cu părere de rău văd în prețuita Gazetă a D-Vostră nr. 143 din 1 (13) Iulie publicat pentru o telegramă, ce am primit eu mai săptămânile trecute la Pl. ... că nu mi-s'a primit la oficiul poșt. ... telegrafic din Tușnad, fiind românesc-... , ci numai după 5—6 ore.

Aceasta nu este adevărat, ci fiind-că, când s'a dus fiica mea să predea telegrama, se afla în oficiu numai o domnișoară, aceasta primindu-i telegrama îi răspunde, că nu scie românesc și nu înțelege telegrama și să i-o dea în limba maghiară; dânsa nu a voit, dér a rugat-o să viă mai târziu, când e de față domnul. S'a dus după vre-o câteva minute și atunci a aflat în oficiu pe un domn. I-a predat telegrama și dânsul a primit-o fără a-i vorbi vre-o vorbă, pentru care a fost mulțumită și eu mulțumit.

Rămând al D-Vostră de bine viitor:
Tache Stănescu.

Pentru informarea cetitorilor noștri de Duminecă observăm, că în notița din Nr. 143 al foiei noastre intitulată „Recunoștință sconișcă” s'a raportat tocmai aceea ce spune d-l Tache Stănescu, că adevărat la oficiul telegrafic din Tușnad i s'a refuzat fiicei d-sale expedarea unei telegrame scrise românesc pe cuvânt că domnișoara telegrafistă ce se afla acolo nu scie românesc și n'o înțelege și i s'a cerut să predă telegrama în limba maghiară.

D-l Stănescu mai reamintă, că numai după ce a sosit la oficiu un funcționar bărbătesc, acesta a primit telegrama. Tot acesta s'a constatat și în notița noastră.

Rămâne acum desohisă numai ostentivă timpului, care a trecut între refuzarea și primirea telegramii. D-l T. Stănescu ne spune, că nu este esact ce s'a raportat în notița noastră, că ar fi trecut vre-o 5—6 ore până la primirea de către funcționarul bărbătesc.

Acesta însă este o întrebare de a doua mână. Lucru de căpetenie este, că telegrafista despre care e vorba, a cerut să i se dea telegrama în limba maghiară. Acesta este faptul, care ne privește. Alta este, deocă d-l Stănescu personal nu do- resce, ca telegrafista dela Tușnad să fiă trasă la răspundere. D-se, se vede, a iertat-o și acesta caracterizează bunătața inimii d-sale. Datoria noastră publicistică însă ne impune să fim cu mai mare rigore față cu asemenea cazuri, cari se ivesc aproape zilnic în toate părțile.

De altminteles, precum am anunțat ieri, d-l inspector de poștă și telegraf din loc a cerut dela direcțiunea poștelor și telegrafelor din Clușiu să facă cercetare despre cazul din întrebare.

Și până ce vom cunoșce rezultatul cercetării trebuie să fim lămurii asupra unui lucru: La Tușnad, unde merg atât oșpeți români, cea mai mare parte din România, se numesc la poștă și telegraf funcționari, cari nu sciu românesc!

Atâta e destul spre a caracteriza pe deplin atențiunea și recunoștința, cu care — abstragând dela d-l Stănescu — sunt intâmpinați numeroșii oșpeți români, cari vizitează băile din Tușnad.

MULTE ȘI DE TOATE.

Catastrofă pe mare.

Mai săptămânile trecute se întâmplă o grăznică catastrofă pe marea Marmoră, aproape de portul dela Constantinopol.

Etă ce se scrie într-o epistolă din Constantinopol despre catastrofa corăbiei „Reinbeck”, care este unică în felul său:

Ca o corabie să se cufunde într-un port așa mare, încunjurată de atâtea alte corăbii de război și comerciale și în fine, în fața a lor mii de privitori, acest lucru abia să se mai fi intâmpiat vre-o dată, decând e lumea. Căpitanul corăbiei putea să-și scape atât viața sa, cât și a feciorilor săi, deocă nu rămăneau până în ultimul moment pe corabia. Când corabia, aproape de port, începă a se cufunda, scăparea deja era imposibilă, deorece valurile și vânturile cele mari ce s'a produs, amenințau cu înec și pe celelalte corăbii, ce se aflau mai în apropiere. Singur numai căpitanului canonei austro-ungare „Hum”, îi succese a duce în apropierea corăbiei, ce se cufunda două luni. Luntrile atât s'au apropiat de corabia „Reinbeck”, ce se cufunda, încât una dintre luntri a fost acoperită de valuri și cufundată, ér un sub-oficer și doi matrozii, ce se aflau în luntra au scăpat de înec cu notul, ér alți doi matrozii, fiind-că n'au scit inota, s'au înecat. Privitorii de pe țărm, cu toții admirau curajul matrozilor, cari numai ei, punându-și viața în pericol, au sărit întru ajutorul soților lor.

O privelescă pântărețoarea a fost, când căpitanul canonei „Hum” și-a adunat pe bord pe toți feciorii, unde le făcu cunoscut, că doi dintre conștii lor nu mai sunt în viață și acolo (pe bord) le comandă căpitanul: „spre rugăciune!” Acesta fu primul act funebrel pentru cei doi matrozii istrieni. Insași ex-impărătesa Eugenia merse pe corabia, exprimându-și condolența față de căpitan pentru pierderea celor doi matrozii.

*

Legenda satului Dorosouți din Bucovina.

Pe malul Nistrului se întinde astăzi

— O fi, moșule! Dér așa se face dără în barbă; anul ăsta o palmă, la anul alta, și o e te pomenească odată fără pământ.

Pe când vorbeau ei, tocmai trecea și Dinu, care venea să mai vorbească cu moș Nicolae de seceta, cu care îi pedepesise Dumneșeu, de li-se uscaseră tot porumbul.

Advocatul vădându-l venind, intră în casă, ér moș Nicolae, eșindu-i înainte, îl sprijini cu vorba:

— Bine că veniși, Dinule, să mă cert cu tine. Dér bine, omule, tu n'ai vădut, când ai pus stoborii, că ai intrat peste mine aproape cu o palmă?

— Ba am vădut, dér nu e o palmă, o fi ca un lat de mână. Ș'apoi nu sunt eu vinovat: Gheorghe al Cătrinei, că i-am plătit lui trei lei de lucru, că eu m'am brodit pe Gilort, pe la fiă-mea, că îmi trimisese vorbă ginerimeu, că trege să mără; mulțumesc lui Dumneșeu că a scăpat. Dér nu e nimic, Nicolae; când s'o învechi gardul, și-o trebui să-l faci tu, o'o să-ți vie rândul, să-l dai mai spre mine cu vre-o palmă.

Și bătrânii, după ce își mai vorbiră între ei, se despărțiră tot bunii prieteni ca mai înainte.

— Da ce-ți spuse, moșule? întreabă avocatul care eșise din casă, vădând pe Dinu plecând.

— Ce să dice, domnule avocat? dice că Gheorghe al Cătrinei e vinovat și că o palmă de pământ nu e lucru mare.

— Să nu ascuți, moșule, că de șiret ce e și-a spus așa. D-ta fă oum vrei, dér eu cunosc legea și cu vremea o să rămăi fără pământ.

— Apoi cu un rac tot sărac; pentru atâta lucru nu-mi stric eu cinstea cu Dinu.

— Pofte să vie vremea când un deget de pământ o să prețușcă mai mult decât un deget de aur, dice avocatul.

— Atunci, n'o mai fi nici ocazu de mine, răspunde Nicolae.

— Ia ascultă, moșule, Dumneșea ai oeva hârtii pentru pământul carel ai?

— Dér cum să n'am, domnule, că planul de hotărnicie, când a fost de ne-a împărțit, a rămas la mine; dér să-ți spun drept nu m'am uitat nici odată în el, că

nici nu mă pricep, și apoi cum ne-a arătat ingineru așa am intrat în stăpânire atunci.

— Moșule, nu mi-l dai să mă uit și eu la el?

— Bucuros, răspunde bătrânul, și intrând în casă, se întorse cu un sul de hârtii afumat și legat cu o șuviță de călț.

Advocatul, după ce-l desfăcu și se uită mult la el și după ce întreabă pe moș-neg, ce stăpânește, uitându-se mereu la plan și făcându-se că se gândescă dice:

— Moșule, d-ta ești încotroplit de Dinu cel puțin cu 5 stânjeni de pământ!

De soi înainte ținte până să nu te rupi; începă certurile și pe urmă judecățile, și acești doi bătrâni, cari trăiseră din copilărie împreună, iubindu-se și înțelegându-se, nu mai isprăviau judecățile. De doi ani erau mereu pe drumuri și oltuiseră bietii omeni tot ce agoniseră în tinerețe, până rămăseseră în sapă de lemn, biet, plătind la citații peste citații și advocați, cari în loc să-i împace, mai rău îi învrăjbiau.

*

— Nicolae Rădăcina și Dinu Munteanu! strigă aprodul de trei ori din foisorul tribunalului. Și amândoi moșnegii, tremurând de mânie și de bătrânețe, suiau, cine mai scie de a câta oră, scările dreptății.

Etă-i în sfârșit înaintea judecătorilor, așezați la spatele advocaților, cari își surideau unul altuia înainte de a începe să vorbească.

Și când au început, au vorbit mult și unul și altul, ca să arăte că nu sunt plătiți de geaba, dér în vorbire mai mult să certau între ei, de cât să apere dreptul moșnegilor, cari îi plățiseră, căci dreptul lor era pacea în care trăiseră din copilărie.

După ce osteniră advocații vorbind și judecătorii ascultându-i, președintele ceti cu glas tare sentința prin care să respingea cererea lui Nicolae ca nefondată, obligându-l și la cheltueli de judecată.

Oftară amândoi bătrânii, unul de durere și de necaz, altul că scăpase de o grije ce îi stătuse pe inimă ca o piatră de mără. Și când au eșit afară din sala tribunalului, plângea moș Nicolae de și se

satul Dorosouți. Bătrânii dîc, că altă dată acest sat era un orașel frumos și avea mai multe biserici și în una, care se numea biserica Sfântului Vasile, era și o iconă făcătoare de minuni. Era pe timpul lui Roman-Rodă venit-au Tătarii de mi-au prădat Moldova și mândra Bucovină. Și au înconjurat orașelul acesta, care astăzi se cheamă Dorosouți, dîc care mai înainte avea numele de Câmpul-de-jos. Și locuitorii nu aveau ce mânca. Și cu tôte, că orașelul era bine apărat, totuși Tătarii au intrat înăuntru și au jăfuit și au prădat în drepta și în stînga. Au ars tôte casele și biserica lui Sfântu-Vasile, era icona la dus-o cu dîșii și se mai află și astăzi la Tătari. În locul orașelului frumos de altădată așî nu-l, decît un sat părăsit, căruia i-se dîce Dorosouți. Căci Dorosouți în limba Tătarilor înseamnă: Oraș cu iconă. — (Cules din gura poporului).

Tolstoi și poliștistul.

Diarele rusesol povestesc un incident hazliu petrecut nu demult timp la Moscova. Celebru Leo Tolstoi, preumblîndu-se pe stradă, observă cum un poliștist, împingea cu brutalitate pe un bețiv pe care voia să-l ducă la poliție. Neputînd să se mai stăpînescă față cu brutalitatea poliștistului, filosoful intervine.

— Știi să cetesol? întrebă el pe poliștist.

- Da, domnule.
- Ai cetit evanghelia?
- Da, domnule.

Atunci ar trebui să sui că pe aprôpele tîu trebuie să-l cintesol și să-l iubesc.

La această imput-re poliștistul măsură pe Tolstoi din cap până în picioare și începe apoi să-l întrebe:

- Știi să cetesol?
- Da, răspuse cu surprindere filosoful.
- Ai cetit regulamentul poliștienesol.
- Nu.

— Atunci date acasă, cetesol, și pe urmă să vorbesol cu mine.

Căendarul săptămînei.
IULIE. are 31 zile. CUPTOR

Zilele	Căend. Inl. v.	Căend. Gregor.
Dum.	6 C. p. Sis. cel m.	18 Camila
Lunî	7 C. p. Toma și Ac.	19 Vicențiu de P.
Mărț	8 † S. m. Procopiu	20 Prof. Ilie
Mer.	9 S. m. Pancrațiu	21 Prof. Daniel
Joi	10 S. 45 m. de Nicop.	22 Maria Magd.
Vin.	11 Sf. m. Eufimia	23 Apolonia
Sâm.	12 M. Procol și Ilar.	24 M. Cristina

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Iulie 1897.

Renta ung. de aur 4%	122.65
Renta de corone ung. 4%	100.20
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	122.80

rupea sufletul de milă, și vădîndu-l Dinu plîngînd, a început să plîngă și el și să dîcă:

Nu mai plînge, Nicolae, să-ți pörte păcatul cine te-a scos din minte la vreme de bătrînețe, de ne-a sărăcit pe amîndoi. Am trăit cinstiți la tinerete, am muncit, ne-am crescut copii, cu frica lui Dumnezeu și, decît a ris dracul de noi acum la bătrînețe n'om muri de fîme: om găsi la copii o bucată de mămăligă. Er pămînt vom găsi destul ca să ne încapă pe amîndoi în oimirtul satului, că știu bine că n'o să ne mai judecăm pentru el, căci destul ne-am judecat pentru cel care l'am cheltuit cu judecățile. De mai fi ascultet tu pe mine dela început, când fi-am dîs „Nicolae, de cât o judecată drăptă, mai bine o pace strămbă”, n'am fi rămas acum la bătrînețe să trăim pe capul copiilor noștrii.

Și bătrânii, ștergîndu-și lacrîmile coborau tremurînd scările tribunalului și mulți impricinați, cari aveau judecată în dîna acea, le-au urmat sfatul, încredințîndu-se că „de cât o judecată drăptă, mai bine o pace strămbă”.

Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.30
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.50
Bonuri rurale ungare 4%	97.90
Bonuri rurale croat-slavone	97.75
Imprum. ung. cu premii	153.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	141.25
Renta de hîrtie austr.	102.10
Renta de argint austr.	102.15
Rentr. de aur austr.	123.25
Losuri din 1860	147.25
Acții de ale Băncei austro-ungar.	952.—
Acții de ale Băncei ung. de credit.	397.—
Acții de ale Băncei austr. de credit.	366.75
Napoleoniori	9.52 1/2
Mărci imperiale germane	58.67 1/2
London vista	119.50
Paris vista	47.57 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.20
Note italiene.	45.50

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 16 Iulie st. n. 1897.

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta austr.	
		fl.	or.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	7	60
"	Grâu mijlociu	7	10
"	Grâu mai slab	6	40
"	Grâu mestecat	4	20
"	Săcară frumosă	4	60
"	Săcară mijlocie	4	10
"	Orz frumos	3	80
"	Orz mijlociu	3	40
"	Ovăș frumos	2	60
"	Ovăș mijlociu	2	30
"	Cucuruz	3	80
"	Mălaiu	4	20
"	Mazăre	6	10
"	Linte	12	—
"	Fasole	6	20
"	Sămîntă de in	7	—
"	Sămîntă de cânepă	5	20
"	Cartofi	—	85
"	Măzărîche	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	45
"	Carne de porc	—	52
"	Carne de berbec	—	32
100 kil.	Său de vită prospăt	21	—
"	Său de vită topit	32	—

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 15 Iulie n. 1897.

Sămîntă	Calitatea per Hect.	Prețul pe 100 chilogr.	
		dela	până
Grâu Bănățenesc	81	9.55	9.60
Grâu dela Tisa	81	9.60	9.65
Grâu de Pesta	81	9.55	9.60
Grâu de Alba-regala	81	9.55	9.60
Grâu de Bácska	81	9.65	9.70
Grâu ung. de nord	81	—	—

Sămîntă vechi ovî nouă	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul pe 100 chilgr.	
			dela	până
Săcară	nutreț	70-72	6.90	7.—
Orz	de vinars	60-62	5.—	5.55
Orz	de bere	62.64	—	—
Orz	de bere	64.66	—	—
Ovăș	—	39.41	5.56	—
Cucuruz	bănăț.	75	—	—
Cucuruz	altă soiul	73	—	—
Cucuruz	—	—	—	—
Hirișcă	—	—	—	—

Produsele.	Soiul	Cursul	
		dela	până
Sem. de trif.	Luțernă ungar. transilvană	—	—
"	bănățenă	—	—
Olen de rap.	rafinat duplu	—	—
Oleu de in	—	—	—
Uns. de porc	dela Pesta	52.	52.50
Slănină	dela țără svîntată	50.	50.50
"	afumată	56.	57.—
Său	din Bosnia în buți	17.—	17.—
Prune	din Serbia în saci	16.—	16.50
Lictar	slavon nou	18.75	19.—
Nuc	bănățenesc	—	—
Gogoși	din Ungaria ungresol	—	—
"	sărbescol	—	—
Miere	brută	—	—
"	galbină strecurată	—	—
Ceară	de Rosenau	—	—
Spirt	brut	—	—
"	Drojdiuțe de spirt	—	—

Cursul pieței Brașov.

Din 17 Iulie 1897.

Banonote rom. Cump.	9.45	Vënd.	9.48
Argint rou. an. Cump.	9.43	Vënd.	9.45
Napoleon-d'or. C mp.	9.50	Vënd.	9.53
Galbeal Cump.	5.55	Vënd.	5.60
Ruble Rusescol Cump.	121.—	Vënd.	—
Mărci gemane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcescol Cump.	10.60	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Bursa de Bucuresti

din 15 Iulie n. 1897.

Valori	De- bînda	Scad. cup.	Cu banî gata
Rentă română perpetuă 1876	5%	Apr.-Oct.	102 3/4
Renta amortisabilă	5%	"	100 1/2
" " (Impr. 1892)	5%	Ian.-Iul.	99 1/4
" " din 1893	5%	"	99 1/4
" " 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	95 1/2
" " (Impr. de 32 1/2 mil.	4%	Ian.-Iulie	87 1/2
" " (Impr. de 50 mil.	4%	"	89.—
" " (Imp. de 274 m. 1890	4%	"	93.—
" " (Imp. de 45 m. 1891	4%	"	89.—
" " (Im. de 120 iul. 1894	4%	"	89.—
" " (Im. de 90 mil. 1896	4%	"	83.—
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mal.-Nov.	102.—
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	"	—
Oblig. comunei Bucuresti 1888	5%	Ian.-Iul.	95 1/4
" " " " " " " "	5%	Mal.-Nov.	—
" " " " " " " "	5%	Ian.-Iul.	—
" " " " " " " "	5%	Mal.-Nov.	97 1/4
Scrisuri fonciare rurale	5%	Ian.-Iulie	92.—
" " " " " " " "	5%	"	—
" " " " " " " "	5%	"	88 1/2
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	"	—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v	—
Banca Națion. ult. div. 86.—	500	intr. v. 1850	—
Banca agricolă	500	150 v. 338.—	—
Dacia-România ult. div. 95 lei	200	intr. v. 42.—	—
Nationala de asig. ult. div. 43 lei	200	" " 463.—	—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	" " 335.—	—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	" " 155.—	—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	" " —	—
"Patria" Soc. de asig. ult. d. 4 lei	100	" " 110.—	—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. C	200	" " —	—
" " " " 2 em. u. d. O	100	" " —	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	300	" " —	—
"Bistrița" soc. p. f. hârtii 30 c.	1000	" " —	—
Societ. p. const. de Tramways	20	" " —	—
20 franci aur	—	" " —	—

SCOMPTUR Î:

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansuri pe efecte	6%	Petersburg	4 1/2%
Casa de Depuneri	5 1/2%	Berlin	3%
Londra	2%	Belgia	3%
Viena	4.	Elveția	3 1/2%

Cursul losurilor private

din 15 Iulie 1897

	comp.	vinde.
Basilica	6.80	7.40
Credit	200.—	201.—
Clary 40 fl. m. c.	62	64.—
Navig. pe Dunăre	147.—	150.—
Insbruck	27.75	28.75
Krakau	27.50	28.50
Laibach	22.25	23.25
Buda	62.—	63.50
Palfy	60.—	61.50
Crucea roșie austr.	20.—	20.60
dto ung.	10.50	11.50
dto ital.	25.25	26.25
Rudolf	26.50	27.50
Salm	72.50	73.50
Salzburg	25.25	27.25
St. Genois	75.75	76.—
Stanislaw	43.—	45.—
Trietina 4 1/2% 100 m. c.	149.—	150.—
dto 4% 50	68.—	72.—
Waldstein	59.—	61.—
dto de 10 franci	—	—
Banca h. ungr. 4%	—	—

Îergul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 15 Iulie de 13958 capete, la 6 Iulie au intrat 209 capete și au eșit 317 capete rămînd la 7 Iulie un număr de 31850 capete.

Domnii abonenți, cari încă nu și-au reînolit abonamentul, să binevoiescă a-l reînoli neamînat, ca să nu li-se întrerupă regula espedare a țiarului.

Cu numărul de față se sisteză espedarea fîciei celor ce nu și-au reînolit abonamentul.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei”.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Publicare de concurs.

La internatul Pavelian din Beiuș al fetelor orfane de proeți din diecesa română de Oradea-Mare împreunat cu școla-civilă pe anul scolar 1897/8 se escrie concurs pentru un post de învățătore-educătore, calificată pentru școlele civile din grupa matematică-sciințele naturali, respective limbistică-istorică, care va împlini și afacerile domestice din internat prin statute precisate.

Emolumentele învățătorei educătore sunt: a) soluțiunea anuală de 500 fl. b) quartir și întreținerea în internat.

Competentele la acest post trebuie să fiă de religiunea gr. cat.

Petițiunile instruite 1) cu carte de botez; 2) Testimoniu de calificatiune; 3) eventual alte acte despre anterioară aplicație; 4) atestat medical; 5) adeverință despre starea familiară sunt de a se înainta la Veneratul Ordinariat diecesan gr. cat. de Oradea-Mare (Nagy-Váradi), până în 1 August a. c.

Beiuș, la 1 Iulie 1897.

1316,3—3

Diracțiunea.

Se caută

o calfă și un învățacel, din casă bună, care au absolvat cel puțin două clase gimnasiale și pricepe limbele străine se accepteză numai decît în neguțătoria de manufactură și mărturi curente a subscrisului

George Baciu

Orăștie (Szászváros).

1812,3—3

LA Restaurantul „Schützenhaus”

în fiă-care și se află bere bună și prospătă de „STEINBRUCH”; escelente vinuri; bucătăriă bună. Abonamente, precum și de dus acasă se pöte căpăta **vîpt** pe lângă un preț culant.

Cu stimă:

2—4

Paul Renovich,
arîndator.

„ARIEȘANA”

institut de credit și de economii, societate pe acții în **Turda.**

Primesce depunerî, cari nu se ridică în decursul unui an, pre lângă 6%.

Turda, 24 Iunie 1897.

1311,4—6

Diracțiunea.

Stofe veritabile din Brünn,

pentru

Sesonul de Vară și Tömnă.

Un Coupon de 3.10 metri lungime, complet pentru o garnitură de haine bărbătesci (roc, pantaloni și giletă) costă numai

- fl. 4.80 stofă bună
- fl. 6 — „ mai bună
- fl. 7.75 „ fină
- fl. 9. — „ mai fină
- fl. 10.50 „ fôrte fină

Un coupon pentru haine de salon fl. 10.— Stofe de pardiseuri, loden pentru turisti, Kammgarn fin și alte postavuri, trimite cu prețurile fabricii depoul renumitel fabricii de postav

Siegel—imhof în Brünn.

— Mostre gratis și franco. —

— Garanteză liferatiua toemai ca mostra. —

Se caută

un învățcel cu purtare bună pentru prăvălia cu mărfuri de modă și albituri a subscri-sului.

Iulius Popovits
in Hațeg.

13212-3

Ape minerale din 1897

au sosit prospete și
să capătă în toate farmaciile
din Brașov, cu prețuri ieftine.

ADOLF RESCH

Giuvaergiu

Brașov, Strada Porții Nr. 7.

Prețurile obiectelor de argint China I-a calitate:

1 servis pentru unt	fl. 2 — cr.
1 zaharniță	" 2 50 "
1 pomieră	" 2 50 "
1 oțetariu	" 3 50 "
1 zarf cu pahar pentru ciaiū	" 2 25 "
1 solniță pentru zahar	" 1 25 "
1 solniță dublă pentru sare cu figură	" 1 25 "
2 brășete pentru serviete	" 2 50 "
1 oglindă pentru toaletă	" 6 — "
1 etajeră de 6 cuțite pentru pome	" 3 75 "
1 servis pentru scobitóri	" 1 50 "
1 servis pentru licher	" 6 50 "
6 scăunele pentru cuțite	" 2 25 "
1 Etai pentru bijuterie	" 2 — "

Cu distincă stimă:

Adolf Resch,
Giuvaergiu, Strada porții 7.

1279,1-1.

Două uși de fer pentru prăvăli sunt de vânzare cu preț moderat.

Hala de mărfuri din Brașov. Societate cu garanță limitată.

Recomandă depositul **Mobile** bogat asortat și anume:

garnituri de salon, garnituri pentru odăi de mâncare și dormit, șifoniere, mese, divanuri, mobile de lemn încovoiat etc.

Mașini de fierț, mare asortiment, lucrate foarte solid.

Covore, deseneuri frumoșe și trainice.

Obiecte de strugărie, Etagere, Pulturi pentru note, jurnale, carnișe etc.

Plosci, pipe de buți, dopuri, perii și funărie.

Executare solidă cu prețuri moderate.

Localul de vânzare se află în podul bătușilor etagiul I.
1324.

FRANZ HAUPTVOGEL

succesorul A. Kropatsch.

Magazin de croitorie

Brașov, Strada Mihail-Weis Nr. 22.

Se recomandă pentru confecționarea de haine bărbătești după cea mai din urmă modă și fason.

Garantéză executare perfectă.

Mare asortiment de stofe englezești.

Principiul meu este serviciu prompt; prețuri fără concurență, eține, însă dever mare.

Cu stimă

Franz Hauptvogel.

1325,1-10

Ajutor grabnic și sigur

pentru

SUPERINTE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!!

Mijlocul cel mai bun și eficace pentru menținerea sănătății, curățirea sucurilor precum și a sângelui și pentru promovarea unei mistuirii bune este deja pretutindene cunoscutul și plăcutul

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acest balsam preparat cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tămăduitoare se dovedește ca foarte folositor în contra tuturor greutăților de mistuire cărei de stomach, lipsa de apetit, rigăelei, congestiunilor, haemorhoidelor etc. etc. In urma eficacității sale a devenit acest balsam acum un singur și dovedit medicament de casă popular.

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziția!

FIȚI ATENȚII!!!

Spre a evita înșelătorii, faceți pe fiecare atent, că fiă-care sticlă cu Dr. Rosa's Lebens-Balsam, care singur numai de mine este preparat după receta originală, căre învelită în hârtia grosă albastră, care poartă în lungul ei inscripția: Dr. Rosa's Lebens-Balsam din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205—34 în limba germană, boeră, ungară și franceză, și cari sunt provădate cu alăturata marcă a fabricii luată sub scutul legal.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabil se pôte procura numai in
Depositul principal al producătorului

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler“ Prag 205—3.

In Budapesta: la farmacia I. von Török.

Tôte farmaciile din Brașov, precum și toate farmaciile mai mari din monarhia Austro-ungară au depositul din acest balsam de viață.

Totul de acolo se pôte avea:

Alifa de casă universală de Praga

(Prager Universal-Haussalbe)

un medicament sigur și prin mii de scrisori de mulțămire recunoscut în
contra tuturor inflamațiunilor, rănilor și umflăturilor.

Acest se întrebuințază cu succes sigur la inflamațiuni, la stagnațiunea lapteului și întărirea țitelor cu ocazia nea fuzăcării copilului, la abscese, ulcere, pustule cu puroiu, carbuncule; copturi la unghie, la panariții (ulcerațiuni la degete, la întărituri, umflături, tumorea glandulelor limfatice, lipume etc. — Tôte inflamațiuni, umflături, întărituri se vindecă în timpul cel mai scurt; la casuri iuse, unde s'a format deja puroiu, absorbă baba și o vindecă în timpul cel mai scurt fără dureri.

In cutiøre á 25 și 35 cr.

Fiți atenți!

De-ore-ce alifa de casă universală de Praga se imităză foarte des, faceți pe fiă-cine atent, ca singur numai la mine se prepară după receta originală. Acesta este nu-

mai atunci veritabilă, decât cutiørele din metal galbinu, in cari se pune, sunt înfășurate în hârtia roșie pe care se află tipărită în 9 limbi esplucațiunea cum se întrebuințeze, împachetate și in cartone vinete, — cari sunt provădate cu marca fabricii de mai sus.

Balsam pentru auđ.

(Gehör-Balsam)

Cel mai probat și prin multe încercări cel mai temeinic medicament pentru vindecarea auđului greu și spre redobândirea auđului perdut. 1 Flacon 1 fl.

1 mtr. perdele de dantele
1 „ covore de traver-
sat odaia 18 cr.
1 „ Creton 18 cr.

Cu prețuri reduse vëndu tôte
Cretónele, Satinele și stofele
de rochii.

GEORGE KUNKEL

BRAȘOV, Strada Hirscher 7.
in casa D-lui S. Damian.

1309,6-12

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE.

Fonduri proprii: fl. 350,000. Depuneri: 700,000.

Circulație anuală: 3.000,000.

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

- 1) acordă împrumuturi cu interese de 3%;
- 2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5¹/₂, ér dela corporațiuni culturale cu 6%;
- 3) cumpără și vinde realități;
- 4) cumpără și vinde mărfuri și produse;
- 5) arëndeză și exarëndeză realități;
- 6) cumpără și vinde efecte publice;
- 7) mijlocesce operațiuni, specificate sub 3, 4, 5.

La institut se mai află 500 acții proprii puse în vânzare conform Prospectului staverit de Direcțiunea institutului sub Nr 68—1897.

Orice afacere se pôte rezolva și informațiuni se pot lua verbal in biroul institutului, ér in scris prin corespondență.

Orăștie, in Maiu 1897.

Direcțiunea.

1284,11-12

AU SOSIT LOSURILE LOTERIEI DE CLASA r. u.

și se pot procura de astăzi înainte cu prețuri originale dela
JACOB J. ADLER și FRATELE
 CASA DE BANCĂ ȘI DE SCHIMB
 BRAȘOV, Șirul Florilor Nr. 1.

INTEMEIATĂ
la 1887.

„VICTORIA“

INTEMEIATĂ
la 1887.

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: A R A D,

asa proprie, calca Archiducele Iosif Nr. 2.

Capital e acții: fl. 300,000. Fond de rezervă: fl. 100,000.

Depuneri: fl. 1.000,000. Circulația anuală: fl. 15.000,000.

Prin sco depuneri spre fructifica-
re după care solvesce 5% interese
fără prim e la terminul de abdicere.

Dez. de venit după interese încă o solvesce institu-
tul separat.

După tarea casei, depuneri până la fl 1000 se restitu-
ce îndată a prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc
momentan după sosirea comandai.

Direcțiunea institutului.

Basilu L. Popovici,

MARE DEPOSIT DE MOBILE

Brașov, Strada Vămii Nr. 21.

Subscrisul are onóra a aduce la cunoștința On. public, că fostul

Primul deposit de mobile

al Consorțiului de măsurii din Brașov

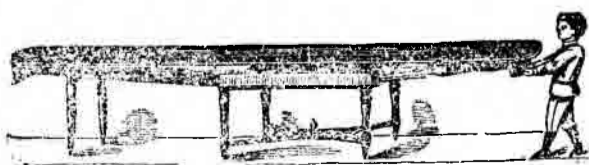
I'am luat asupra-mi pe propria mea socotelă,
și I'am provădut cu diferite **mobile moderne și tapetate,**
și anume: mobile de salon, garnituri pentru odăi de mâncare și dur-
mit, divanuri, scaune, șifoniere mese, tablouri, oglinzi, precum și un
asortiment de stoffe de mobile, grădel pentru matrațe și articole
necesare pentru decorații.

Primele asupra-mi și lucrări la clădiri portale, aran-
giamenturi de prăvălii, și tapițerie de mobile, decorații de salóne și odăi,
care le esecutez cu gust, prompt și ieftin. La cerere servesc și cu
devis de cheltuieli.

De recomandat sunt

mesele mele patent

după cum se pot vedé din
figura alăturată.

Principiul meu este a executa comandele prompt, solid și real
pe lângă prețuri ieftine.

Rugând On. public a mă onora cu comande, mă subseriu cu
distinsă stimă:

Basilu L. Popovici,
măsar de zidiri și mobile.

1222 27—30

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-accidă bicarbonată

Isvorul „MATILDA“ de Bodok,

care după experiențele făcute sau dovedit ca o apă medi-
cinală prea eficace și plăcută, mai ales: **la conturbări
de mistuire, maladiile stomacului, a rinichi-
lor, a beșicii udului și ale organelor respira-
tore etc.**

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu ma-
re în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plă-
cut și binefăcător — va îndeplini chiar și pretensiunile cele
mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

DEPOSIT PROPRIU în Brașov: strada Căldărarilor Nr. 68, în
Sibiu, Sighișora și în Alba-Julia: la D-I I. B. Misselbacher
sen., în Cluj: la Segesváry és társai, în Deva: la Balog Gyula,
în Orestie: la Németh János.

Cu totă stima:

Administrațiunea isvorului
„MATILDA.“

JOSEF GYÖRGY,
(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

1025,87—100

Lucrări de legătorie de cărți.

Wilhelm Haydecker

legător de cărți, și lucrător de galanterii,
Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraș și dela sate

Legătoria sa de cărți,

ce esistă de 14 ani cu cel mai bun renume și este
mult mărită și din nou arangiată cu 9 mașini di-
ferite.

Se efectuesc tóte lucrările ce cad în sfera legato-
riei de cărți, dela cea mai simplă carte de școlă legată,
pâna la cea mai fină legătură de lux în piele, catifea, mă-
tase, pluș, pânză etc. esecutând cât se póte de bine și de
esact.

Având lucrători de tóte specia eseculent pregătiți,
acesta legătoria de cărți póte se esecute iute și fórtie ieftin
tot ce se póte cugeta mai bun în aceste lucrări.

**Lucrări de galanterii, passepartout, car-
tonage etc.** în tóte esecutiunile posibile.

Despărțemént deosebit pentru legarea cărților comerciale,
protocólelor pentru autorități și oficiilor comunale, cu un
personal anume instruit pentru aceștia; cel mai durabil și
cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantlici de cununii și la
stéguri etc.

WILHELM HAYDECKER,

legător de cărți,

Strada porții Nr. 22.

5—10

Strada porții Nr. 22